"व्यतीतकालस्तद्दमभ्युपेतः" रघुः "यद्वेतसा न गणितं तदिहाभ्युपैति" उद्भटः स्वीकारे "अभ्युपेत्य चसुश्रूषाम्" स्मृतिः

अव–अवगमे, ज्ञाने, सक०"अवैमि ते सारमतः खलु त्वाम्" कुमा०।अधोगतौ अक०। अनु+अव+सन्ततसम्बन्धे । अन्वयाः । वि+अव+व्यवधाने "गार्हपत्याहवनीयौ न व्यवेयात्" कात्या० १,८,२२ । "नान्तरा यज्ञाङ्गानि व्यवेयात्"श्रुतिः"अनुमत्या व्यवेयात्"स्मृतिः स्त्रीपुंसयोः संभोगार्थव्यापारे व्यवायः। सम्+अव+सम्यक्सम्बन्धे अयुतसिद्धरूपसंबन्धे । स चावयवावयविनोः, गुणगुणिनोः, क्रियाक्रियावतोः जातिव्यक्त्योश्च सम्बन्धः । समवेतः समवायः । "संयुक्तसमवायतः तत्रापि समवेतानाम्" भाषा० । सम्बन्धमात्रे च "एते ह वै रात्री सर्वारात्रयः समवयन्ति" शत०ब्रा०११,१,७,४,सांहत्ये,"सेनायां समवेतायां सैन्याङ्गे" अमरः "धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेतायुयुत्सवः" गीता ।

आ–आगमने सक० । "पञ्चालानां समितिमेयाय" "स्वस्त्ययाय" तस्माल्लोकात् पुनरेत्यस्मै लोकाय" छा० उ० "यूनः स्थविरयायति"मनुः अनु+आ+सम्यगागमने सक० । अभि+आ+अभ्यागमने आभिमुख्येनागतौ "गङ्गामभ्येहि सततं प्राप्तुमिच्छसि सिद्धिमुत्तमाम्"भा०अनु० २६अ०। उद्+आ+उद्गमने । उप+आ । समीपागमने । प्रति+आ+प्रत्यागमने "प्रत्यायत्यां रात्रौ" शत०ब्रा०२, ३,४,२ । "नैनमेते रश्मयः प्रत्यायन्ति" शत०ब्रा०१४, ८,६,२ ।

उद्–उद्गतौ अक० । "उदेति सविता ताम्रस्ताम्र एवास्तमेति च" सा०द० । उदयः । उत्क्रमणे अक० । उदेति ह वै सर्वेभ्यः प्राणेभ्योऽयं एवं वेद" छा०उ० । अभि+उद्+आभिमुख्येनोद्गतौ "किञ्चिदभ्युदिते रवौ"भ०त०पु०। प्रति+उद् प्रत्युद्यानेन गतौ"प्रत्युदियाय पार्वती"कुमा० सम्+उद् सम्यगुदये"यथादित्यः समुद्यन् वै तमः पूर्वं व्यपोहति" भा०व० २०६अ० । "एककार्य्यसमुद्यन्तौ कृष्णौ युद्धेऽपराजितौ"भा०सभा०१अ० । सांहत्ये च समुदयः

उप+समीपगमने प्राप्तौ च "उपेयुषां मोक्षपथं मनीषिणाम्" माघः "योगो परं स्थानमुपैति दिव्यम्" गीता उपायः

दुर+दुर्गमे । ["अतदुपैतु त्वम्" भट्टिः

निर्–निर्गमने ।"निर्यदन्तर्विभूषितम्" दुर्गाध्यानम् । निरगा-

परा–प्रेतभावप्राप्तौ परेतः । पलायने च "यः परैति स जीवति" प्रतिपत्तौ "नैव त्रेयो धार्तराष्ट्रः परैति" भा०वन० ५अ० ।

परि–व्याप्तौ सक० परीतः"पवित्रं पर्येति विश्वतः"ऋ० ७, १०६,१४, परिक्रमणे "प्रदक्षिणमग्निं परीत्य" शब्द० । परिपाट्याम् पर्यायः "जिह्वा पर्येति मे सुखम्" भा० आदि० १५२ अ० । [यन्ति" अथ०१५,१०,८ ।

अनु+परि+परिपाट्या अनुगमने "संवत्सर एतदृतवोऽनुपरियन्ति" अथ०१५,१०,८ ।

आ+परि अभिमुख्येन व्याप्तौ वि+परि+व्युत्क्रमप्राप्तौ विपर्य्ययः "विपर्य्ययन्तो वा एतावन्तिं भवतः" शत० ७,२,१,१५ ।"विपरीतमतोऽन्यथा"ज्योति० । "निमित्तानि च पश्यामि विपरीतानि केशव !" गीता

प्र+परलोकगतौ अक० प्रेतः "प्रेत्य संज्ञास्ति"कठो० अपगतौ च "तस्मात्तदाहुस्तात् प्रैति रसः" बृह०उ० । प्रकर्षेण गतौ सक०"प्रयन्ति सर्वबीजानि रोपयमाणानि चैव ह" भा०व० १९१ अ०।

अभि+प्र+अभिलाषे "कर्मणा यमभिप्रैति स सम्प्रदानम्" पा०अभिप्रायः "अभिप्रेतार्थसिद्धिर्मङ्गलम्"रघु० ।

प्रति+प्रतिगमने "सरस्वतीह्रदं प्रतीयुः" "राज्ञः प्रतीयाय गुरोः सकाशम्" रघुः प्रतीयुषा पूर्वदृष्टे जनेन" भट्टिः । ज्ञाने प्रत्ययः प्रतीतिः । "उच्चावचा जानपदधर्मा ग्रामधर्माश्च तान् विवाहे प्रतीयात्" आश्व० प०"सर्वोऽहमात्मास्मीति प्रत्येति न नाहमस्मीति" "सर्वोलोको नाहमस्मीति प्रतीयात्" या०भा०"कलहंसमालाः प्रतीयिरे श्रोतसुखैर्निनादैः" भट्टिः । विख्यातौ "सोऽयं वटःश्यामइति प्रतीतः" रघुः "तं प्रतीतं स्वधर्मेण" मनुः "चतुर्वर्गफलप्राप्तिर्हि काव्यतः–प्रतीतैव" सा०द० विश्वासे "पतिः प्रतीतः प्रणयोन्मुखीं प्रियाम्"रघुः"बलवदपि शिक्षितानामात्मन्यप्रत्ययं चेतः" "बलवदपि दूयमानं प्रत्यापयतीव मां हृदयम्" शकु० "ताः खचारितशङ्किभ्य प्रत्याययत मैथिली"रघुः।

सम्+प्रति+सम्यग्ज्ञाने निश्चये सम्यग्विश्वासे च । "किं तत्कष्टं वेत्युपलब्धसंज्ञाविकल्पयन्तोऽपि न संप्रतीयुः" भट्टिः ।

वि+विगमे करिष्ये "पितरः कामं"व्येतु वोमानसोज्वरः"भा० आ०९६अ० "अनुमानं द्विविधं वीतमवीतञ्च"सा०कौ० "वीतशोकभयो विप्रो ब्रह्मलोके महीयते" "नियतो वीतवत्सरः" मनुः । "वीतशोकभयक्रोधः" गीता ।

सम्+सङ्गमे मेलने अक० "आप्यायस्व समेतु ते विश्वतः सोम! वृष्ण्यम्"ऋ०१,९१,१६,"पार्थिवाः सर्वे समीयुस्तत्र भारत!" भा०आ०१८०अ०"राक्षसौ हरियुग्माभ्यां समराय समीयतुः" "क्रिमर्थो राक्षसैश्चैव समीयुर्माहवैः सह"रामा०